

ΑΡ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ 1/2026

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Βρισκόμαστε στὴν εἴσοδο τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Μιᾶς περιόδου ποὺ ἡ Ἐκκλησία μας τοποθέτησε πρὶν τὴ μεγάλη καὶ λαμπρὰ ἑορτὴ τῆς Ἀναστάσεως. Κατ' αὐτὴ τὴν περίοδο ἡ Ἐκκλησία μᾶς προτρέπει νὰ νηστεύσουμε καὶ νὰ ἐντείνουμε τὸν πνευματικὸ μας ἀγῶνα. Ἀκούσαμε σήμερα στὸν ὄρθρο:

«Τὸ στάδιον τῶν ἀρετῶν ἠνέφκται, οἱ βουλόμενοι ἀθλῆσαι εἰσέλθετε, ἀναζωσάμενοι τὸν καλὸν τῆς Νηστείας ἀγῶνα».

Ἡ περίοδος αὐτὴ παρομοιάζεται μὲ ἓνα στάδιο, ὅπου διεξάγονται ἀγῶνες καὶ προτρέπονται οἱ πιστοί, ὅπως εἰσέλθουν γιὰ νὰ ἀγωνιστοῦν στὸν καλὸ ἀγῶνα τῆς νηστείας. Ἡ νηστεία πάντοτε εἶχε ἐξέχουσα θέση καὶ ρόλο στὴν πνευματικὴ προετοιμασία τῶν πιστῶν. Πολλὰ τροπάρια τῆς περιόδου αὐτῆς ἀναφέρονται σὲ ἱστορικὰ παραδείγματα, στὰ ὁποῖα ἡ νηστεία εἶχε τέτοιο χαρακτήρα. Κλασικὸ παράδειγμα ὁ Μωυσῆς, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς νηστείας ἔγινε ἄξιος νὰ συνομιλήσει στὸ Ὅρος Σινὰ μὲ τὸν Θεό, πρόσωπο πρὸς πρόσωπο. «Δί' αὐτῆς (τῆς νηστείας) Μωυσῆς, γέγονε τῷ Κτίστῃ συνόμιλος, καὶ φωνὴν ἀοράτως, ἐν ταῖς ἀκοαῖς ὑπεδέξατο». Ἄλλο παράδειγμα, οἱ κάτοικοι τῆς μεγάλης πόλεως Νινευή, οἱ ὁποῖοι μετὰ ἀπὸ τὸ κήρυγμα τοῦ προφήτη Ἰωνᾶ, μετανόησαν καὶ μὲ τὴ νηστεία ὅλου τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ βασιλιᾶ τους, μετέστρεψαν τὴν ἀπόφαση τοῦ Θεοῦ νὰ καταστρέψει τὴν πόλη τους λόγῳ τοῦ πλήθους τῶν ἁμαρτιῶν τους.

Βέβαια ἡ νηστεία καὶ ὁ πνευματικὸς ἀγῶνας πρέπει νὰ γίνονται καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ χρόνου καὶ ὄχι μόνο τὴ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ. Ὅμως, ἐνόψει τῆς μεγάλης ἑορτῆς τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῆς ἀπαιτούμενης προετοιμασίας, ἡ Ἐκκλησία παίρνει ἀφορμὴ αὐτὴ τὴν περίοδο γιὰ νὰ μᾶς διδάξει κάποια σημαντικὰ στοιχεῖα. Πρῶτο καὶ βασικότερο: Ἐπειδὴ ἀρκετοὶ χριστιανοὶ θὰ νηστεύουν καὶ θὰ

προσπαθήσουν να αγωνιστούν, σπεύδει από τις προηγούμενες Κυριακές να μᾶς εκθέσει ένα μεγάλο κίνδυνο που караδοκεῖ. Ὁ Φαρισαῖος ἦταν ὁ ἄνθρωπος που τηροῦσε τις ἐντολές τοῦ Θεοῦ καὶ δὴ τὴ νηστεία. Ὁ Χριστὸς ὅμως τὸν παρουσίασε ὡς παράδειγμα πρὸς ἀποφυγὴ, λόγω τῆς μεγάλης του ὑπερηφάνειας καὶ τοῦ ὑποτιμητικοῦ τρόπου πὸς ἀντιμετώπιζε τοὺς συνανθρώπους του. Ὁ μέγας ἀδελφὸς τοῦ ἄσωτου υἱοῦ ἦταν αὐτὸς πὸς ἔμεινε δίπλα στὸν Πατέρα του καὶ ὑπάκουε τις ἐντολές του. Ὅμως, ὅταν ἔγινε ἡ ἐορτὴ καὶ τὸ γλέντι γιὰ τὴν ἐπιστροφή τοῦ ἄσωτου ἀδερφοῦ του, δὲν μποροῦσε νὰ χαρεῖ καὶ νὰ συνεορτάσει, ἀλλὰ ἦταν θυμωμένος καὶ παραπονεμένος. Αὐτὸ δείχνει, ὅτι ἐνῶ ἐξωτερικὰ τηροῦσε τις ἐντολές τοῦ πατέρα του, τοῦ ἔλειπε ἡ ἐσωτερικὴ καλλιέργεια καὶ ἀρετὴ καὶ κυρίως ἡ ἀγάπη πὸς εἶχε ὁ πατέρας του. Αὐτὸ τοῦ στεροῦσε τὴ δυνατότητα τῆς χαρᾶς μέσα στὸ σπίτι τοῦ πατέρα του. Ἦταν σὰν νὰ εἶναι στὸν παράδεισο, χωρὶς ὅμως νὰ χαίρεται, λόγω τῆς ἐσωτερικῆς του κατάστασης. Ἄρα πρῶτο μήνυμα τῆς Ἐκκλησίας γιὰ ὅσους ἀποφασίσουν νὰ μποῦν στὸ στάδιο τῶν ἀρετῶν, εἶναι ὅτι ἡ νηστεία καὶ οἱ ἄλλες ἀρετὲς πὸς μᾶς καλεῖ νὰ καλλιεργήσουμε, μπορεῖ ἐντέλει νὰ ἀποδειχθοῦν μάταιες, ἂν δὲν στηρίζονται στὴν ταπείνωση καὶ στὴν ἀγάπη.

Γι' αὐτὸ καὶ στὴ σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ, μιὰ μέρα ἀκριβῶς πρὶν τὴν ἑναρξὴ τῆς νηστείας, τὸ πρῶτο πράγμα πὸς μᾶς καλεῖ ὁ Χριστὸς εἶναι νὰ συγχωροῦμε τοὺς ἀδελφούς μας: «Ἐὰν ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· ἐὰν δὲ μὴ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν».

Τόσο ξεκάθαρα, τόσο σαφέστατα, τόσο ἀπλά: Συγχωρεῖστε τοὺς ἀδελφούς σας καὶ θὰ συγχωρήσει καὶ σᾶς ὁ Θεός. Ἄν δὲν συγχωρήσετε, οὔτε καὶ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς συγχωρήσει τὰ δικά σας ἁμαρτήματα. Εἴτε νηστεύετε, εἴτε προσεύχεστε, εἴτε κάνετε μετάνοιες, ἂν ἀρνεῖστε νὰ συγχωρήσετε τοὺς ἀδελφούς σας, δὲν θὰ συγχωρεθοῦν οἱ δικές σας ἁμαρτίες. Καὶ αὐτὸ γιατί; Διότι πῶς εἶναι δυνατό νὰ λὲς ὅτι ἀγαπᾶς τὸν συνάνθρωπό σου, ἂν δὲν μπορεῖς νὰ συγχωρήσεις κάποιο παράπτωμά του; Δὲν συγχωρεῖς, σημαίνει δὲν ἀγαπᾶς. Ὅποτε, ἀκόμα καὶ στὸν παράδεισο νὰ σὲ βάλει ὁ Θεὸς μαζί μὲ αὐτὸν τὸν ἀδελφό σου πὸς δὲν συγχώρησες, ἐσὺ ἐσωτερικὰ θὰ βρίσκεσαι στὴν κόλαση, γεμάτος θυμὸ, διαμαρτυρία ἐναντίον του, ὅπως ἀκριβῶς ὁ μέγας ἀδελφὸς τοῦ ἄσωτου υἱοῦ.

Άμέσως μετά, ο Χριστός στην ευαγγελική περικοπή, αναφέρεται στους υποκριτές που προσπαθούν «όπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες». Ἐπειδὴ ἀκριβῶς δὲν κατανοοῦν τὴν πραγματικὴ οὐσία τῆς νηστείας, αὐτὸ που τοὺς ἀπομένει εἶναι νὰ «φانوῦν» στοὺς ἄλλους ὅτι νηστεύουν καὶ νὰ κερδίσουν τὸν ἔπαινό τους. Ἡ νηστεία ξεκινᾷ ἐξωτερικά (θυσιάζουμε κάποια εὐγευστα φαγητά) ὡς σύμβολο τῆς ἐσωτερικῆς ἄρνησής μας νὰ δεχθοῦμε ὅτι ἡ ἡδονὴ τοῦ σώματος εἶναι ἡ μόνη καὶ ἡ πιὸ μεγάλη ἡδονὴ που μποροῦμε νὰ ἀπολαύσουμε. Ἡ νηστεία εἶναι (ἔτσι πρέπει νὰ τὴν ἀντιμετωπίζουμε) ἡ ἔμπρακτὴ μας διακήρυξη καὶ πεποίθηση, ὅτι ὑπάρχει κάποια ἄλλη ἡδονὴ καὶ χαρὰ πολὺ ἀνώτερη ἀπὸ τὴν ἡδονὴ τῶν σαρκικῶν καὶ ὑλικῶν πραγμάτων (εἴτε φαγητὰ ὀνομάζονται, εἴτε σαρκικὲς ἀπολαύσεις, εἴτε χρήματα, εἴτε ἀνθρώπινα ἀξιώματα). Αὐτὴ τὴ χαρὰ καὶ ἡδονὴ μπορεῖ νὰ μᾶς τὴ δώσει ὁ Θεός. Αὐτὴ εἶναι πράξη πίστεως καὶ ἐμπιστοσύνης στὸν Θεό, ὁ ὁποῖος μᾶς μίλησε γι' αὐτὴ τὴν αἰώνια καὶ ἀτελεύτητη χαρὰ. Αὐτὴ τὴ χαρὰ ὑπαινίσσεται ὁ Χριστὸς ὅταν λέει «καὶ ὁ Πατήρ σου ὁ βλέπων (τὴ νηστεία σου) ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ».

Αὐτὴ τὴν ὁμορφιὰ μᾶς ὑπόσχεται ἓνα σημερινὸ τροπάριο που μᾶς λέει ὅτι μὲ τὴ νηστεία «προχωροῦμε ἀνάλαφροι πρὸς τὴν ἄνω πορεία, ὅπου τὰ πλήθη τῶν Ἀγγέλων μὲ ἀκατάπαυστες φωνὲς ἀνυμνοῦν τὴν ἀδιαίρετη Τριάδα βλέποντας τὸ ἄπειρο καὶ θεϊκὸ κάλλος».

Μὲ τὴ νηστεία δὲν ἀρνούμαστε τὴ χαρὰ τοῦ ὑλικοῦ κόσμου, δὲν μηδενίζουμε τὴν ἡδονὴ τῶν ὑλικῶν τροφῶν. Ἀπλὰ προσπαθοῦμε νὰ πείσουμε τὸν Θεὸ νὰ μᾶς ἀξιώσει νὰ γευθοῦμε ἀπὸ αὐτὴ τὴ ζωὴ κάποια μικρὰ δείγματα τῆς δικῆς Του χαρᾶς, τῆς δικῆς Του ὁμορφιάς, τῆς δικῆς Του εὐτυχίας, τὰ ὁποῖα ὁ ἀνθρώπινος νοῦς οὔτε κἂν νὰ σκεφτεῖ μπορεῖ (ὅπως μᾶς τὸ διαβεβαιώνει ὁ Ἀπ. Παῦλος).

Ἡ σημερινὴ ευαγγελικὴ περικοπὴ συνεχίζει στὸ ἴδιο πνεῦμα καὶ σφραγίζει καὶ περιφρουρεῖ τὸ νόημα τῆς νηστείας, προτρέποντάς μας νὰ μὴν ἀσχολοῦμαστε μὲ τὴ συγκέντρωση καὶ τὴν αὐξηση τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν. «Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ».

Καὶ πάλι, ἔναντι τῆς ἄμετρης καὶ ἀλόγιστης μέριμνας καὶ φροντίδας γιὰ τὰ ἐπίγεια καὶ ὑλικά ἀγαθὰ, ἔρχεται ἡ νηστεία νὰ βάλει φρένο καὶ νὰ στρέψει τὸ βλέμμα μας σὲ ἄλλους πολὺ καλύτερους, πολυτιμότερους καὶ κυρίως μόνιμους θησαυροὺς.

Όποτε τὸ συμπέρασμα εἶναι, ὅτι μὲ τὴν περίοδο αὐτὴ τῆς μεγάλης στέρησης καὶ ἐγκράτειας τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, πὸν μᾶς καλεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ ζήσουμε, ἂν ἀκολουθήσουμε τὶς προτροπὲς καὶ τὶς συμβουλές της γιὰ μιὰ σωστὴ καὶ θεάρεστη νηστεία, τότε στὴν οὐσία ἀνταλλάσσουμε τὴν ὑλικὴ καὶ σαρκικὴ ἡδονή, τοὺς φθαρτοὺς καὶ πρόσκαιρους θησαυροὺς μὲ τὴν ἀνεκλάλητο χαρὰ καὶ τὴν αἰώνια βασιλεία πὸν μπορεῖ νὰ μᾶς χαρίσει ὁ Χριστός, ἂν καὶ μόνο ἂν τοῦ δώσουμε τὴν ἄδειά μας, μὲ τὴν εὐλικρινὴ τήρηση τῶν ἀγίων Του ἐντολῶν. Ἀμήν.

Διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης,

† Ὁ Τριμυθοῦντος Βαρνάβας

ΣΗΜ: Ὁ Ἐφημέριος καθίσταται ὑπεύθυνος γιὰ τὴν ἀνάγνωση τῆς Ἐγκυκλίου αὐτῆς τὴν Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς, 22 Φεβρουαρίου 2026, καὶ ἀκολουθῶς τὴν ἀνάρτησή της στὸν πίνακα ἀνακοινώσεων τοῦ Ναοῦ.